

Myth or Fact:
A Jew May Not Report Another Jew to
the Secular Authorities

Rabbi Efrem Goldberg
Boca Raton Synagogue
Shavuos 2013/5773

Rabbi [REDACTED], Ex-yeshiva Teacher, Admits Sexually Assaulting NJ Boy

By KATIE ZEZIMA 05/13/13 06:10 PM ET EDT **AP**

TOMS RIVER, N.J. -- With other accusers stepping forward, a former yeshiva teacher changed pleas Monday in the middle of his trial, admitting he sexually abused a boy he met while working as a camp counselor.

Rabbi [REDACTED], 36, shifted uncomfortably on the stand as he pleaded guilty to aggravated sexual assault, attempted aggravated sex assault, sexual assault and child endangerment. The abuse occurred from August 2008 to February 2009. It ranged from fondling to oral sex and stopped when the boy told his father, who confronted [REDACTED].

The change in plea came after the prosecutor's office was contacted Friday by a representative for a woman who said she had been a victim of [REDACTED] and a man who said he had a victim, Senior Assistant Prosecutor Laura Pierro said. The case may be a watershed for the prosecutor's office and the Orthodox Jewish community in Lakewood, which has in the past been reluctant to bring criminal matters to civil authorities, preferring instead to handle them through rabbinical courts and senior rabbis.

"I'm hoping that it's going to open the doors" to others in the community cooperating with authorities, Pierro said in an interview after the plea. "We broke ground with this case."

Prosecutors said they would not pursue the other two cases. [REDACTED] bail was revoked, and he was ordered to undergo psychiatric evaluation before sentencing. His attorney, Michael Bachner, said [REDACTED] was "extremely remorseful," apologizes to the victim and hopes after treatment "to return to society as a benefit to it."

The plea came after only three of the prosecution's eight witnesses testified. The senior rabbi the father approached was due to testify, as were other members of the insular community who were expected to shed light on internal workings of Lakewood's Orthodox population and how such allegations were handled inside it.

When Judge Francis R. Hodgson asked [REDACTED] if he had received any promises or was threatened or coerced in exchange for his plea, [REDACTED] answered softly that there were things that were "not part of the court system." Bachner would not comment on [REDACTED]'s statement.

The victim's father had initially wanted the case handled within Lakewood's Orthodox community, asking a senior rabbi to help ensure that [REDACTED] stay away from children and go to therapy. In mid-2009, the father decided to take the case to authorities.

The Associated Press generally does not identify accusers in sex-crime cases and is not naming the father to protect the son's identity. Testifying last week, the father said he went to prosecutors because he felt the case was not being handled appropriately. [REDACTED] was still teaching and planning to work at the summer camp where he met the boy. "I was more concerned that he was still at his jobs," the father said Thursday. "And I felt that children are being endangered." The father acknowledged it is not common for members of the Orthodox community to take cases like this to law enforcement.

Prosecutors had said the boy's family was ostracized by the community for pursuing the case in state court. The boy's father, a prominent rabbi, lost his job and the family moved to Michigan.

"There certainly were members of the community who remain outspoken against what the father did on behalf of his son," Pierro said. "I can tell you that there are many more whom are perhaps silently or not as openly are swelled with pride that he took this rather historic step."

The boy, who was 11 and 12 when the abuse took place, testified last week, describing a series of encounters with the rabbi, including molestation and oral sex. The boy, now 16, said he was uncomfortable but wanted to remain close to [REDACTED] because they were friends and the boy had no other companions in school. Pierro commended the boy's and his father's bravery.

Ocean County Prosecutor Joseph Coronato said that in "securing justice for the victim," prosecutors "have proven our ability to successfully intercede on their community's behalf, affording them the same protections under the law we so tirelessly apply to all Ocean County's citizens."

"We will make every effort to assure this is a major step toward a continuing relationship with Ocean County's religious communities," he said. [REDACTED] faced a maximum penalty of 50 years in prison and a \$650,000 fine, but the judge said he will likely cap one count at 15 years and run sentences on any other counts concurrently.

תצילה אזני אודות העובדה המתרידה שאחד מתושבי עירכם מסר ישראל ליד עכ"ם
ר"ל, אשר דינו מבואר שאין לו חלק וכו' (ע"י בתי"ם שמו"ד).

ברוך מצלי אחר בירור תיבון שיא"ק נ"י נקי מכל אשמה כלל וכלל – ולא רק שחזק
זכאי אלא גם ברור לו שכל הענין טובע מצד המאשימ רא"ס.

וכל חלשנתם ליד עכ"ם היה אף ורק לתלות קללתם באחרים, ותאמת שהאשמה בהם
ובצמם, ובעי לכסורי ידי בהתחוא גברא חף ממשע.

ולכן מצוה גדולה להציל הנרדף מיד רודפו, להנדיק את הצדק ולהרשיע את הרשע,
להציל נפש נקי וצדיק – וכל מי שיכול להציל וכו' (ע"י רמב"ם רד"מ סי' ס"א הל'
ד')

וכל מי שבירר להשמיע על המלשינים שישובו ממעשיהם הרעים ישדול בזה.

RABBI [REDACTED]'S LETTER TO THE RESIDENTS OF LAKEWOOD

My ears should have been spared hearing the horrific news that one of your fellow residents in town informed upon a fellow Jew to the hands of the secular authorities, may god spare us, for which the [Jewish] law is undisputed that one who commits such an act has no share in the world to come. (see: *Choshen Mishpat* 388:4)

After conducting a thorough investigation I am absolutely certain that R' [REDACTED] may his light shine, is perfectly innocent of any wrongdoing of any nature whatsoever. And not only is he innocent but it is also as clear to me that all these allegations are fabrications made by [REDACTED].

Further, all the reports made to the secular authorities were only for the express purpose of casting blame for their [the victim's family] own shameful and cursed existence on others. And the truth is that the allegations they make against others are crimes they themselves are in fact guilty of and they seek to cleanse their reputation by blaming an innocent man for their own deeds.

Accordingly, as it is a great mitzvah to rescue the pursued from the hands of the pursuer and to make it known that the righteous man is right and the evil man is evil-to rescue a pure and righteous soul. Therefore, anyone who has the ability to rescue the righteous and does not do so is considered as if he is himself the pursuer. (See: Rambam - laws regarding informing 1: 14)

Thus, all who have the ability to influence the informers that they should retract their terrible deeds should do so.

Elul, 5770 [August, 2010]

PROCLAMATION

It is clear that no one in the world has the authority to establish guilt on anyone without both [the accuser and accused] coming to an accepted *bais din* for the matter to be heard amongst "brothers." If one does this [establishes guilt without a determination of a *bais din*] even if he is "as tall as a cedar tree" [a great scholar] he has made an absolute error. And more so he [the accuser] may not take any damaging action against the accused and even more so may not bring any accusation to the secular authorities. Such actions [reporting made to the secular authorities] are elucidated in [*Shulchan Aruch* - Jewish code of law compiled in the 16th century] *Choshen Mishpat* chapter 388 [which discusses the penalties for "*mesira*" reporting to the secular authorities]. And there can be no [Jewish law] lawful and righteous means [to report to the secular authorities] other than to first show that one has in their possession a clear detailed ruling in writing from an expert *bais din* that includes specifics of the matter. And if one violates this ruling and commits the deed of reporting to the secular authorities it is incumbent upon him to rectify this misdeed and do everything possible to clear the accused of any trace of allegations with the secular authorities. And it does not need to be said that it is prohibited to assist and participate with them [the secular authorities] in their efforts to persecute a Jew.

[REDACTED]
Dayan - [REDACTED]

[REDACTED]
Rosh Kollel of [REDACTED]

[REDACTED]
Rosh Chabura – [REDACTED]

[REDACTED]
Rabbi - Congregation [REDACTED]

[REDACTED]
Rabbi – Congregation [REDACTED]

[REDACTED]
Rosh Yeshiva [REDACTED]

[REDACTED]
Rabbi of Cong Z [REDACTED]

[REDACTED]
Dayan – [REDACTED]

[REDACTED]
Rabbi - Congregation [REDACTED]

Charge: Seattle grade school teacher molested girls in front of class

Private religious school teacher charged with 4 counts of child molestation

By LEVI PULKKINEN, STAFF

Updated 12:58 pm, Friday, May 10, 2013

A Seattle grade school teacher accused of sexually assaulting two girls in front of other students has been charged with child molestation.

Torah Day School teacher ██████████ was teaching first- and second-graders at the private religious school in South Seattle late last month when he is alleged to have groped the girls. Murray has since been fired.

Known to students as Rabbi ██████████, the father of three is alleged to have groped girl students after lifting them onto his lap.

Writing the court, King County Senior Deputy Prosecutor Carol Spoor noted ██████████ recently arrived in Washington. ██████████ could face a 25-year minimum term in prison if convicted as charged.

“The defendant is a clear danger to children given the circumstances of this crime,” Spoor told the court. “He abused his position of trust as a first and second-grade teacher, secretly molesting these girls in class in front of others.”

Seattle police responded to the South Ferdinand Street school after they were notified of the allegations on April 23.

Speaking with investigators, a 6-year-old girl said ██████████ put her on his lap and shoved his hands down her pants while he was seated behind his desk, Seattle Detective Michael Moore told the court. The girl had approached ██████████ to show him her school work.

As he did so, ██████████ stared at the girls school work as though he was reading it, Moore continued. The detective added that the rest of the first-grade class was unaware ██████████ was groping the child. Moore went on to claim ██████████ molested the girl behind his desk on several other occasions. The girl’s family notified authorities after she reported the apparent abuse.

A 7-year-old girl made similar allegations against ██████████, claiming he molested her several times in recent weeks, Moore continued. Like the other girl, she said ██████████ molested her behind his desk in the classroom. A third girl said ██████████ often hugged her and lifted her onto his lap at his desk. He is not alleged to have molested that girl, though investigators suggest he touched the girl over her clothing.

██████████ declined to speak with investigators, according to charging papers. Investigators note ██████████ is not actually an ordained rabbi; students at the school called him by that title out of respect. He has no criminal history.

██████████ has been charged with four counts of first-degree child molestation. He was briefly jailed on May 3 but was released after posting bond on \$100,000 bail.

Teaneck Rabbi Accused of Sexually Abusing Two Boys

A 63-year-old Teaneck Rabbi is accused of sexually abusing two 13-year-old boys from Israel who were staying with him as part of a scholarship program, authorities said Tuesday.

██████████, who is married, met the boys through the Scholarship Fund for the Advancement of Children in Israel, which he partly sponsors, Bergen County Prosecutor John L. Molinelli said in a statement. The program brings children from Israel to stay in the United States over the summers.

Molinelli said the two boys separately reported the sexual abuse to Israeli police, who notified the FBI, which contacted authorities in Teaneck and Bergen County. One boy reported the abuse took place during a visit in the summer of 2009 and the other told police he was abused in summer 2010, prosecutors said.

While staying at his Lindbergh Boulevard home, the boys told police ██████████ "touched them in a sexual manner," Molinelli said in the statement. According to a July 2010 article in the Jewish Standard, ██████████ started the scholarship program to help children in Israel. He organized bar mitzvahs at area synagogues for disadvantaged Israeli children, the report said.

██████████ is a teacher at Congregation Beth Abraham in Tarrytown N.Y., according to an updated statement from the prosecutor's office. An earlier statement e-mailed to media by the prosecutor's office said ██████████ was employed as a teacher at Congregation Beth Aaron in Teaneck, however, Rabbi ██████████ emphatically denied that ██████████ was ever formally employed at the congregation.

"Rabbi ██████████ has never been employed by the synagogue nor has he ever been associated with the shul in any official capacity," ██████████ said in a phone interview Tuesday. When reached for comment Tuesday night, Molinelli first said ██████████ told authorities he worked part-time at Beth Aaron for 12-years teaching Hebrew and Israeli studies on Sundays and Mondays. However, a copy of the media statement posted on the prosecutor's office website was updated late Tuesday to list ██████████ as working at Beth Abraham. It was not clear if ██████████ would remain employed.

Rabbi ██████████, of Beth Abraham, confirmed ██████████ was a teacher at the congregation but declined to comment on the allegations. "I actually have no idea what his employment status is," ██████████ said, noting the school year had not started yet.

Rabbi ██████████, who has worked with Rivlin, defended his former colleague and said there should not be a rush to judgment. "I don't believe the allegations," ██████████ said. "The matter has to be properly dealt with."

No one answered the door at ██████████'s home Tuesday night and neighbors said they didn't see him much. ██████████ was arrested Tuesday by Teaneck and Bergen County investigators. He is charged with two counts of aggravated criminal sexual contact and two counts of endangering the welfare of a child, prosecutors said.

He was held at the Bergen County Jail on \$175,000 bail with no ten percent option, officials said. He was also ordered not to have any contact with the alleged victims or anyone under 18.

Molinelli said investigators were working to determine if other children could have been victimized.

I Was Accused; It Could Happen To You

By Doniel G. (Matzav.com)

April 11, 2013

Imagine if you were falsely accused... of being a child molester.

Scary and chilling, isn't it? Something you think could never happen to you.

Only a real child molester, someone who actually abuses a child, can be nailed for it. It's inconceivable that a totally innocent person, who never touched a child in his life could be falsely accused. Right?

Wrong.

That's what I used to think. Until my life plummeted into an utter and complete nightmare, a nightmare that dragged out half a year, and could have been much longer, if Hashem hadn't intervened.

My name is Daniel. And I am going to give you the synopsis of what happened to me.

But I want to start out with the horrifying fact of how the entire community, save for my family and my closest friends, turned against me in the blink of an eye.

In a fleeting moment, in people's eyes I was no longer a Jew, let alone a human being — I was regarded as a monster, an out-of-control filthy, dangerous beast capable of snatching little children and abusing them.... All for an accusation, made by one individual, of a crime I did not do.

You cannot know what it's like unless it chas v'shalom happened to you.

Look, I understand how it is. I understand there are evil people out there, child molesters, who need to be caught and punished. I understand the pain of the victim of a child molester; I know victims of molestation, I even have relatives who are survivors. I understand how crucially important it is to catch them and punish them — to the full extent of the law. I understand that most of them deny it, saying they didn't do it.

But what are you supposed to do when you've been falsely accused — you've never committed such an act in your life — because of motzei shem rah, heinous slander that spreads like rapid fire across an entire community, based on the word of one person? Confess to a crime you did not commit?

This is just an article... but my story is long enough that it could fill a book. And my story isn't really over. Hashem rescued me from this evil false accusation... and now I need to reclaim my good name....

I was brought up to believe — and of course I still do — that doing acts of kindness for people is of vital importance; and also one of the important things stressed by the Rebbe that needs to be done in this generation, in order to bring the Geulah.

What I never thought was that doing acts of kindness could be used completely against me.

I used to work in education, with children and teens with special needs. I had two students, of whom I became friends with the family. They were a lower socioeconomic family, and the parents were rather burdened, most of their children having various degrees of autism. I did a lot of things to help them out, even volunteering my own time to work with the two boys, both of whom had a minor degree of autism. At the time that I first started teaching them, it was in a special ed school that was below their learning level. I helped both of them to transfer to better schools. The older boy, of whom I taught the most, I arranged for him a bar-mitzvah, and even helped out with getting him tefillin.

I was close with the family for around four years, and helped them in many different ways. But, a burden I had in doing so was the fact that the mother came to develop a sort of psychological dependence on me. She liked to call me up on the phone, and tell me about all her problems. I would do my best to help her out, giving her advice and empathy. Well, mostly empathy; generally advice was not something she really needed. She just needed a listening ear.

Towards the last summer, I became very busy with an assortment of different projects. Among them was finally bringing to fruition a lifelong ambition I had to start my own series of adventure novels for frum kids. At this point I was no longer working with either of the two boys. Around this time they were fifteen and thirteen.

But the calls from the mother continued to persist. I was coming to feel between a rock and a hard spot; I had helped the family in so many different ways... and after four years of taking long times out to speak on the phone with the mother and give her a listening ear, I was starting to feel burned out. I gave her hints here and there that I no longer had the time for such long conversations, but she persisted... maybe there was no one else who would listen to her. As a matter of fact, there was no one else.

It was one day that I took the plunge... and I told her, bluntly and honestly, that I was overburdened with my schedule lately; I would no longer have time for these conversations. But I had texting, and so did she — and texting, I could manage. If she wanted to text back and forth, I could still do that.

She totally freaked. From that day on, we were bitter enemies. It was as if everything I had ever done for her and her family meant nothing anymore. As a matter of fact, that was the case. I started to hear rumors that she was spreading false slander about me; telling people about how all her problems were my fault, her kids were misbehaving and it was all my fault, etc. etc.

I started to get fed up, and sent the mother an angry text to cut it out with this malicious slander, accusing her of being a kufei tov, who has no appreciation for the good things people do for her. I told her that anyone could see that her family wasn't functioning properly; just like she was slandering me, I could also slander her, I told her; child welfare would be very interested in her family.

Okay, that was a big mistake on my part. But I never really meant to do that; I was just so ticked off that I needed something to tell her to get her to shut up and stop it with the slander. A month later, I was suddenly fired from my job; I was told that I had been accused of being a child molester — and police were contacted. I cannot describe the feeling of horror of that moment. You know the expression, “chills going down your spine?” Perhaps this is the first time I actually felt that.

How could I be accused of being a child molester? I had never touched a child in my life! I did some investigation, and found out, to my utter shock, that my best student — the older brother, who I had helped and taught the most, had made this accusation against me.

Doing further investigation, I found out that a detective of the special victims unit was “working” on this case. I tried desperately over the next few days to reach the detective and tell her the real story. But I wasn't able to get through to her. Then, finally, two detectives arrived at my house. They were very friendly, and asked me to just come to the precinct with them, and they would ask me a few questions. I was so relieved; finally I could tell them the real story.

They took me to the precinct, and I was brought into a room to be interviewed. I immediately waived my right to remain silent. Why should I remain silent? I was innocent. I hadn't done anything. I was just going to tell the truth.

I told the detective the story at length, how this was a false accusation, and it must have had something to do with the mother hating me. When I was finished, so was she. She told me that she was disappointed; she was hoping to hear some sort of confession from me. I told her there was nothing for me to confess; I didn't do anything. She told me that she has no choice but to have me appear before a judge — but not to worry, she told me; all that would happen would be that the judge would issue an order of restraint — that I shouldn't have any contact with the family.

I was put in handcuffs and taken to another precinct, and was taken through the whole nine yards: Fingerprinting, mug shot, etc.

I was put in handcuffs and taken to another precinct, and was taken through the whole nine yards: Fingerprinting, mug shot, etc.

Never, ever, ever had I imagined in my life that this kind of thing would ever happen to me.

I ended up spending about forty-eight hours locked up, with no kosher food. So I only drank water. I had to sleep on the floor. When I was finally brought before the judge, the long list of charges against me was read. They were quite graphic; that's all I'm going to say. Where in the world did the boy even know about this stuff from? I was sentenced to Ryker's Island with bail set at twenty thousand dollars.

This was over labor day weekend. My parents came and bailed me out. But now I had a court case looming before me. At this point in time, I was on a shidduch with a really nice girl, and it was coming along really good. But when I told her what happened to me, I was dropped like a hot potato.

I tried to console myself with the fact that even though this false accusation was a bitter and miserable thing to have to go through, at least the whole world didn't have to know about it, right? Wrong. I received a visit at my house from the guy who runs Crown Heights Watch. Until then I had actually approved of his website; it never occurred to me that they put up names and pictures of people who haven't been proven guilty. I never imagined they would put me on — I hadn't been proven guilty!

Using foul language, he demanded of me to confess that I had committed the crime — if I would confess, he said, he would “get me help.” If not, I would be posted on his website. I told him that if he already thought I was guilty, then we had nothing more to discuss. He was most indignant.

Soon afterwards, there I was, up on Crown Heights Watch. This was the night before Rosh Hashanah. Would people in the community believe it? Well, as I subsequently found out, the whole community found out about it instantly. I don't think I need to go on about how I was shamed and humiliated publicly after this, including getting thrown out of the shul where I davened on Shabbos for the past three years.

I was in college at this time, going for a degree in psychology, but I had to drop out. I had no way to pay for college now, without a job. I ended up moving out of the state, to where my parents live. I had many meetings with my lawyer, who told me about the long, difficult journey I had ahead of me to prove my innocence.

Many people who I thought were my friends, they dropped me. But my true friends remained true friends. I had a long time to reflect on the awful truth about our justice system. To accuse someone of this kind of crime, you need no evidence, no proof. Anyone under twenty-one can go and make an allegation, and just by his word, you can be arrested, and your life destroyed.

You would think that this heinous accusation against me would be enough — but the family chose not to stop there. I had to keep schlepping back to Brooklyn for various court cases — where I was being falsely accused of trying to make contact with the family. I wondered when I would ever get out of this. When would Hashem save me from this? And how?

And then, it happened: It was about two months ago, that the boy met up with an assistant DA, to make more claims about me that I was trying to contact him. The boy was asked how was I trying to contact him. Did he have a phone? He told the ADA that I was calling his mother's phone. So how was he getting the calls? I was leaving messages, he said. And his mother hadn't heard them? He had his own special password....

Finally, he broke down, and confessed to the ADA that he had made up the entire story. I had never done any of this stuff to him.

Finally, he broke down, and confessed to the ADA that he had made up the entire story. I had never done any of this stuff to him. As it turned down, the boy had been molested — but not by me. And he himself was caught in the act of molesting young boys. He was sent to see a psychologist. Being in a tight spot, and having been hearing from his mother her constant hateful ranting and raving about me, he told the psychologist that he had been molested — by me. The psychologist then went on to ask him a lot of leading questions, and the boy rambled on about all the “details” of the molestation. He was brought in to the police precinct to be interviewed by the detective, too. The psychologist, however, found holes in the story; she did not deem the boy’s allegations as reliable, and wrote that down in her report. I guess the detective chose to ignore that.

It took another two months for my case to be officially dismissed. There were delays. It wasn’t among Charles Hynes, the DA of Brooklyn’s top priorities to let go so quickly of a case like this of an Orthodox Jew accused of a crime of this nature. But since I was innocent, they had to dismiss it, needless to say.

On erev Pesach, my case was dismissed. The court ruled that the slanderous website had to remove the posts about me, and they did. On the Holiday of Freedom, I was finally free, after half a year of going through the inferno. Baruch Hashem! Still, however... my reputation, my good name, is completely shot. In the last week, I’ve found out that people who thought I was guilty before still think I’m guilty. They’re not willing to let go of the slander they’ve heard about me.

The court ruled for Crown Heights Watch to put up an apology post. But their “apology” left a lot to be desired. They even started out reporting that I was arrested, just that my case was dismissed afterwards. Motzei shem rah... It’s like how a fire gets started. All it takes is one small spark of fire to start a blazing fire, that can burn down an entire forest. I never, ever committed a crime like this against a child in my life, let alone dreamed of it. Because of the negligence and bias of the people who work in this system, who ask leading questions to children with special needs and practically put words in their mouths, this whole catastrophe happened to me. But of course, it didn’t really start there. It all started because of sinas chinam, because of suspecting innocent people of things they didn’t do with absolutely no basis to believe it. Because of evil slander and motzei shem rah.

I don’t think I’m every working at chinuch again. What is the difference between me, and other educators... teachers, counselors, who are trusted to work with children, their reputations unharmed and untainted? It’s like the difference between a healthy person, and a burn victim, who is forever scarred. The difference between them is that he was set on fire, and he wasn’t.

But why was I set on fire? Was I wrong to go out of my way to help children and families? In the end, it was all used against me, to accuse me of a crime I did not commit. I should be happy and joyous right now, that Hashem made for me a huge miracle, and I really am trying to be; I was proven completely innocent — my case did not even have to go to trial. But I forever fear motzei shem rah, and its devastating consequences. It’s a horrible plague, and epidemic, a witch hunt.

People have told me all kinds of things to justify this: “Well, it’s to keep children safe.” “Better that nine innocent people should be locked up, than one child molester walk free.” Believe me, motzei shem rah is not l’shem shomayim. I assure you, accusing an innocent person of a crime he did not commit does not keep children safe.

And if you have any doubts in your mind, ask yourself, what if you, or someone close to you got falsely accused? What if one of your own children got falsely accused? You might think that could never happen. I sure never thought such a thing could happen to me.

But it did.

It happened to me, and chas v’shalom it could happen to you. The most horrible thing in the world, is standing before someone who accuses you of doing something you didn’t do, and no matter how much you tell him you’re innocent, he doesn’t believe you. It’s a horrible, searing pain that burns through and through. These people have no pure intentions. They just want to feel powerful, and destroy others. It’s always been that way, throughout history — evil people gaining power through slick propoganda, claiming to be for a noble cause, claiming that the destruction of innocent lives is for the greater good.

And now, it’s happening among us from Jews. Ad mosai?

The Gemara finds difficulty with the Mishnah's premise that the money taken by a customs collector is stolen:

But how can the money taken by customs collectors be considered stolen? – Why, Shmuel has said: The law of the kingdom is the law! According to this principle, the authority of a customs collector, which was granted him by the king, should be recognized under Jewish law. – ? –

1. Gemara Bava Kamma 113a

ח (ה) וכן מלך [ו] שכעס על אחד מעבדיו ושמשו מבני המדינה ולקח שדרו או חצירו אינו גול ומותר ליהנות בה והלוקחה מהמלך הרי הוא שלו ואין הבעלים מוציאין אותה מידו [וב"ב גילג"ל ס"ט דל"ז] ה [לא] אבל מלך שלקח שדרה או חצר של אחד מבני המדינה שלא בריוס שחקק הרי זה גולן והלוקח ממנו מוציאין הבעלים מידו [ג] כללו של דבר כל דין שחקק אותו המלך לכל ולא יהיה לאדם אחד בפני עצמו אינו גול (ו) [א] וכל שיקח מאיש זה בלבד שלא ברת הודו לכל אלא חמס את זה הרי זה ג: הגה (ז) [ג] ואם [ח] חקק כבעל אומנות אחד כגון שחקק בגלגל כריכות אינה דבר [ג] י"א דלא אמרי' ביה דינא דמלכותא דינא הואיל ואינו חקוק לכל (מהרי"ק שו"ט ס"ו) י"א דלא אמרינן דינא דמלכותא דינא (ח) אלא כמסיים ונכסיים החלום בקרקע יב [לה] כי המלך גוזר שכל יורו נהרגו כי אם נדרך זה חבל כסא דברים לא (הרא"ש ס"ד דרורים כסס הר"מ ונודיעי פ' הגוזל בתרא) [ז] וי"א וסבירא לה דאמרי' בכל דבר דינא דמלכותא דינא (מרדכי ט"ז כסס השו"מ"ה ס"ו) וכן הנהגה על"המבכין וי' יכול למכור אחר [ט] שיה הואיל וכן דינא דמלכותא (כס כס ר"י בר פנך) וכן הוא עיקר וכו' ש:חכאד כעיל ס' פ"ז סעף ו': ט ו [ז] לפיכך גבאי המלך ושוטריו שמוכרים הישרות במס הקצובה על הישרות ממכרו ממכר

2. Shulchan Aruch Chosen Mishpat 369:8,11

במסיים כו' עיין נחשו רש"ס ס' יא וכן מלך שגזר שכל מי שיתן מס הקצוב על האיש רכ"ד: (ט) והעכו"ם מוכר השטר כו' וישתעבד כזה שלא נתן ובה ישראל ונתן המס שעל ישראל זה הענייח הרי זה עובר בו [מ"א] יורד מראי ושי שדין המלך דין אבל אינו עובר בו כעבד: הגה [מ"ב] ישראל שיה חייב לעכו"ם (ט) והעכו"ם [יב] ונדר הכטר לישראל אע"פ שאסור לדון עם ישראל מכירו בפני עכו"ם ואע"פ שכל נוכח עכו"ם מ"מ דיני ישראל יסקפו לישראל זה מה שהיה העכו"ם מנזיח לפני דיני עכו"ם והואיל וישראל זה כא מלכו הרי הוא כמורה [ב] בכל מה שהיה יכול לזכות לפני דיני עכו"ם שהיא דינא דמלכותא (משו"ב הר"ש כלל י"ח ס' ח' כ"כ) [ג] [ג] הנושא אשה נקמוס שדיני עכו"ם ומהא שמו לא יוכל חכי אשמו או טר יורטה לומר כל הנושא אשה על דעת הנשוא הוא נושא ונודין הדבר כדיני עכו"ם ד) דאם משה (לא) יורטה בעלה או כדומה לזה וליכא כזה משום דינא דמלכותא (כ"י כס' כ"י) נשם משו"ב הושב"ה) כ"א (ו) דלא אמרינן דינא דמלכותא אלא כדבר שיש בו הנאה לנאך או שהוא לחקת בני המדינה אבל לא [ד] מידו דיני עכו"ם ע"ה"ם ד"כ"י כעיל כל דיני ישראל (מהרי"ק שו"ט ס"ח) :

3. Gemara Gittin 7a

Mar Ukva sent a question to R' Elazar: – There are these people who attack me, and I have it within my power to hand them over to the authorities; what is [the law]? R' Elazar replies:

He scored lines on a paper and wrote the following verse in reply to [Mar Ukva]: I said, "I will guard my ways from sinning with my tongue; I will guard my mouth with a muzzle even while the wicked one [stands] before me." This means that even though a wicked one is fighting against me, I will guard my mouth with a muzzle.

Mar Ukva responds: – But they torment me greatly, and I am not able to withstand their attacks.

R' Elazar replies: He sent to [Mar Ukva]: The verse states: Wait silently for [the salvation of HASHEM, and long for Him]. This can be interpreted to mean: Seek HASHEM with the redness of the sun, and He will fell them for you corpse upon corpse. Arrive early to the study hall and leave late on account of them, and they will disappear on their own.

The Gemara reports the outcome of this incident: No sooner had the words left R' Elazar's mouth, than [the authorities] came and placed Geniva [Mar Ukva's adversary] in chains without Mar Ukva having done anything.

4. Siddur

ברכת המינים

וְלַמְלַשְׁיָנִים * אֵל תְּהִי תְקוּהָה, וְכָל הָרָשָׁעָה בְּרַגְעַ תֵּאבֵד, וְכָל אֵיבְיָךְ * מִהֲרֵה יִפְרָתוֹ, וְהַזְדִּים מִתְּהֵרָה תַעֲקֹר וְתִשְׁבֵּר וְתִמְגֹר וְתִכְנֶיעַ בְּמִתְהֵרָה בְּיָמֵינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, שׁוֹבֵר אֵיבָיִם וּמְכַנְיַע זְרִים.

AGAINST HEKELIUS

And for slanderers* let there be no hope; and may all wickedness perish in an instant; and may all Your enemies* be cut down speedily. May You speedily uproot, smash, cast down, and humble the wanton sinners – speedily in our days. Blessed are You, HASHEM, Who breaks enemies and humbles wanton sinners.

7. Teshuvos
V'hanhagos

R. Moshe
Shternbuch

הלכות רוצח מוסר ומלשין

כית דין או רב העיר למוסרו ומצוה קעביד להציץ את הציבור ממזיק שעלול אפילו לסכן את חיייהם.

סימן תתנא

שאלה: יהודי העומד לפני פשיטת רגל והלך חבירו והודיע זאת לעכו"ם בעל חובו שיגבה חובו, אם נקרא מסור.

הדין מפורש ברמ"א (ח"מ שפ"ח סעיף י"ב) דלא נקרא מסור שאינו מפסידו אלא רק מכריחו לשלם מה שחייב, אבל גם בזה עשה רעה דהוי כמשיב אבידה לעכו"ם ע"ש, ולפי"ז הכא לא מיקרי מסור רק עביד איסור שעורר העכו"ם ליקח ממנו.

אמנם חוששני שכאן הוא מסור ממש, ומטעם אחר, שהרי אדם זה חייב לבמה וכמה יהודים, ומדין תורה הם קודמין שלוו קודם, נמצא במה שאומר לעכו"ם להציל, מפסיד הוא ממון ישראל שלא כדיון וזהו ממש מסור, ולכאורה יהיה צריך גם לשלם משלו לבעלי חובות יהודים כפי שהפסידים כדיון מסור.

והנה היהודי שעשה כן שמסר לעכו"ם טען שהודיע לגוי כיון שחשש מחילול השם שפשע ממש כשיברח ולא ישלם, ולכן מצוה קעביד, אבל י"ל שראוי היה לו לשאול רב או מורה הוראה אם מותר לו למסור לעכו"ם לגבות שלא כדיון, ולא כל הרוצה ליטול את השם "מציל מחילול השם" בא ונוטל, וע"כ נראה שאם נתכוין באמת לכך למצוה, אף דעביד שלא כדיון נראה דלא נקרא מסור לחייבו לשלם, (ויש לצודד בעכו"ם בעל חוב מאוחר שקדם ותפס וגבה, שבדיניהם אין חילוק ולדין אי תפס מועיל, יש לומר שגם לדין אח וילול לו וחתם זרה וצ"ר)

סימן תתנ

שאלה: נהג יהודי הרגיל לגסוע במהירות מופרזת או בלי רשיון אם מותר למוסרו למשטרה.

מורש כשולחן ערוך (חושן משפט שפ"ח ס"ק י"ב) שאם עוסק בזיופים ומסוכן מזהירים ז', ואם אינו משגיח לאזהרה יכולים למוסרו, ע"ש בכיבוד הגר"א שיש לו דין רודף אף שאינו מתכוין ואף שאינו רק גרמא ואע"פ שאינו אלא חששא עי"ש, ואין לך מסוכן כמו הנוסע הכוספות במהירות מופרזת או בלי ידיעת מלאכת הנהיגה כראוי שלכן לא השיג רשיון, שאלו עלולים להרוג ח"ו ודינם כרודף, לכן התקנה של נהיגה כראוי וברשיון היא בצדק וביוסר ולטובת הציבור וחייבין לשמור תקנות אלו, ואם הוא מזלזל בהם ויש חשש שיבוא לאבד נפשות ראוי הוא לעונש מרחיע אף מאסר, ועיין חשב"ץ (ח"ג סימן קס"ח) לאוסרו על ידי נכרים, ובמהרש"ם ח"מ נ"ה סעיף ו'.

אמנם כדאי לא למוסרו מיד אלא להתרוחו חחילה ע"י רב העיר או הבית דין שאם ימשיך כדרכו ימסרו אותו למשטרה ויענש כראוי לו, (שבהחראה סתם אינו מאמין שבאמת ימסרוהו), ואם בכל זאת מחעקש בדרכו ומזלזל בציבור, ימסרוהו. (ומרן הגאון רבי יעקב קנייבסקי זצ"ל רגז מאד על אלו העוברים חוקי תנועה, שנוסדו לפיקוח נפש דציבור, ושמעתי על אחד שבא לפניו שחושש מאד שיקבל עונש חמור על שעבר על חוקי התנועה ורוצה לבקש ברכתו שיפטרו אותו, והגיב במחאה חריפה מאד, שהאמת שראוי לעונש!) (אף שלא היה ניחא לו במשפטיהם).

וע"כ נראה שאם הוא בגדר מועד ואי אפשר לנו להענישו כעצמו וטלול להזימ ראו דרשות

10. Tzitz Eliezer

19:52

R. Eliezer
Waldenburg
(1915-2006)

סימן נב

א. ילד המוכה במזיד ע"י הוריו ונהיה פצוע קשה עד מצב של פיקו"נ ומובא לביה"ח וכאשר הרופא מתלונן במשטרה מעבירים את הילד לידי משפחה אומנת, או מוסד, מה הדין אם הרופא יודע שיעבירו אותו לבית או למוסד לא דתי, או לחו"ל לבית או מוסד של עכו"ם האם במצב כזה עדיין על הרופא להתלונן למשטרה, או לא. וכמו"כ מה יהא הדין כנ"ל כאשר האבא בא על בתו הקטנה פעמים חוזרות ואין כאן חשש של פיקו"נ, והאם כשמוסרים אותו לשלטונות חל על המוסר דין של מוסר.

שאלה.

מוצש"ק פ' מקץ תשנ"א.

לכבוד מו"ר שליט"א

הנני פונה לכ"ת במספר שאלות בסוגיא מכאיבה שבטיקור נוגע הרופא ילדים.

(א) ילד המוכה. לדאבוני אין הדבר נדיר שמביאים תינוק או ילד לביה"ח כשהוא כולו פצוע קשה עם שבירים בגולגולת ובגפיים, דימומים באברים גפניים, ממכות או כוויות קשות (ממים רותחים או סטגריות וכדומה) עד מצב של ממש פקוח נפש, כשכל החבלות האלו נעשו כמזיד ע"י אחד או שני הוריו, וכפי שכתבתי כבר בחחו"מ של ספרי (סימן תכ"ד סק"ב עמוד רי"ט) כשמתלוננים במשטרה, אז אחרי שהתינוק טופל ומשתחרר

מביה"ח מעבירים אותו ע"י צו בית המשפט למשפחה אומנת או למוסד כדי להציל אותו מהוריו, כי כבר היו מקרים לא מועטים שכשהחזירו את התינוק לביתו, מוכה אח"כ למוות, שאלתי היא מה יהיה הדין כשהרופא יודע שהסיכויים הם טובים שיעבירו את התינוק לבית או למוסד לא דתי, או אפילו כח"ל לבית או מוסד של עכו"ם, האם עדיין עליו להתלונן למשטרה, או לא.

(ב) במקרה שהאבא בא על בתו הקטנה פעמים חוזרות ואין כאן חשש של פיקו"נ מה הדין כאן לגבי הספיקות שהעלתי לעיל.

(ג) יש מקרים ידועים של התעללות מינית של מורה בגן ילדים (נקבות או זכרים), בזה, וגם בשתי המקרים הקודמים, שואל אני כעת מצד הדין של מוסר, ואמנם אם מדובר באדם שמיצר את הרבים ומצערן כמו בשאלה (ג) יהיה מותר למסור אותו (ח"מ סימן שפ"ח סעי' י"ב לפי גירסת הש"ך והגר"א) וכן בשאלה (א) שמדובר על פיקו"נ ויש לו דין של רודף, אך מה יהא הדין בשאלה (ב) הלא כותב השו"ע (שם סעי' ט') שאסור 'ואפילו הוא דשע ובעל עבירות ואפילו היה מצד לו ומצער' האם מדובר גם על מקרה כזה כשיש נזק של ממש גם פיזית וודאי נפשית.

ברור לי שבכל מקרה ומקרה חייב הרופא להתיעץ קודם כל עם מורה הוראה מובהק שישקול בכל מקרה לגופו של דבר. אך אבקש מאד חזת דעתו של כ"ת בנושא כואב זה.

בברכת התורה

אברהם סופר אברהם

תשובה.

ב"ה. יום ג' טבת תשנ"א

ירושלים עיה"ק תוכב"א

למכובדי הגדול הרופא המהולל חכם ורבי יתקרי הו"ש פרופ' ד"ר אברהם סופר אברהם שליט"א

אחדשה"ס באהבה ויקר,

יקרת מכתבו קבלתי השבוע, והנני מתכבד להשיב לו על שאלותיו.

א) בקשר לשאלתו הראשונה, לענ"ד נראה בכזאת. דאם קיים ממש חשש מבוסס שהורי הילד ישבו קרוב לודאי להכותו שוב במכות אכזריות כאלה, ועוד יותר מזה עד למוות, במקרה כזה, מכיון שהרופא רק מוסר על המצב למשטרה עם בקשה לראות להציל את הילד מידי הוריו, או חייב הרופא לעשות זאת כדי להציל נפש אחת מישראל מדרת שחת, ומה שיעשה לאחר מיכן המשרד הממשלתי כדי להצילו הרי הרופא כזה רק בבחינה של גורם

בלבד, ואין לפני עור ממש כי הרי לא בטוח כמאה אחוז שיעבירו אותו דוקא למוסד של עכו"ם, או לא דתי, יעוין בע"ז ד' ט"ז, ובהבאות שור סי' ט"ז ס"ק כ"ד שכותב לדייק מדברי הגמ' הג"ז דמשמע מזה דאין אוהרה דלפ"ע כי אם היכא דאיכא מכשול ודאי ע"ש, וכ"כ עוד פוסקים.

נוסף על זה הרי הילד עד שיגדל איננו עובר ע"כ שום עבירה, וכשיגדל הרי יתכן גם שיחזירוהו למקום שיוכל לשמור על יהדותו. (יעוין שו"ת חתם סופר האו"ח סימן פ"ג, וכף החיים או"ח סימן שמ"ג ס"ק כ"ב ע"ש).

אולם אם לא קיים חשש מבוסס ממשי של פיקוח נפש והשיקול הוא ביותר שהוא רק מה שטובת הילד, או אסור להתלונן במצב כזה למשטרה כאשר הסיכויים מבוססים שיוציאו ע"כ את הילד מבית הוריו הדתיים או המסורתיים ועיבירוהו למוסד עכו"ם, או לא דתי, או לא מסורתי, אם לא שהוריו המה ג"כ בכאלה, וכדאיחא בספרי פ' כי תצא עה"פ לא תתעב אדומי, שהמחטיא האדם קשה לו מן ההורגו, שההורגו אין מציאו מן העוה"ז ומתעוה"ב והמחטיאו מוציאו מן העוה"ז ומן העוה"ב. וכך מצינו להכמת אדם בכלל פ"ס סעי' י"ב שפוסק וז"ל: אין מוסרין תינוק ישראל לעכו"ם ללמדו ספר וללמדו אומנות, אפילו במקום דליכא ליחש לש"ד כגון במקום מעבר לרבים מכל מקום אסור שמא ימשך אחר מינות, ונ"ל דהוא הדין דאסור למוסרו לישראלים האפיקורסים דגרעי ספי מן הגוים דאפיקורס ישראל ממשיכים יותר עכ"ל, ודון מינה ומינה.

ב) ואבוא לשאלתו השניה שהיא: במקרה שהאב בא על בתו הקטנה פעמים חוזרות ואין כאן חשש של פיקוח נפש, מה הדין לגבי הספיקות שהעלתי לעיל.

והנה לדעתי הדין כזה כפי שהעלתי לעיל בשאלה הקודמת במקום חשש לפיקו"נ, כי הרי דין רודף אחר הערוה כדן רודף אחר חבירו להרגו, והבא על בתו הא הרי הוא מחייבי כריתות, והגם שהיא קטנה אבל האב חייב על כך, ומן החובה איפוא להפרישו מזה, ויעוין במשנה למלך בפרק כ"ד מה' שבת הלכה ו' שחוקק גלל כן היכא מי שרודף אחר הערוה בשבת אם מחללים שבת בשביל להצלתו מן העבירה, וכן בספר מחויק. ברכה להחיר"א ו"ל או"ח סימן של"ס סק"ה שמביא בשם רבינו יונה שכתב דכל אותן שמצילין אותם בנפשם משמע דלא מפלגינן בין חול לשבת, וכזאת מביא גם בשם הבנה"ג ושו"ת יד אליהו יעו"ש ביתר אריכות.

וכל זה הוא נוסף למה שיש חיוב להציל את הקטנה מנוק פיות ונפשית, ובהיות כ"ז יחור נראה לי דיש לפסוק כנ"ז בשאלתו הקודמת.

ג) על המקרים האמורים בא כב' בשאלה נוספת בנוגע לדין מוסר, ומפרט וכותב, דבשאלה א' שמדובר על פיקוח נפש ויש לו דין רודף יהי' מותר למסור אותו, אך מה יהא הדין בשאלה ב', הלא כותב השו"ע בחו"מ סי' שפ"ח סעי' ט' שאסור למסור 'זאפי' היה רשע ובעל עבירות ואפי' הי' מיצר לו ומצער' וא"כ האם מדובר גם על מקרה כזה כשיש נזק של ממש גם פיזית וודאי נפשית.

וזאת תשובתי על זה, ראשית, לדעתי כשם שברור לו בשאלה הא' שמותר למסור באשר כי הוא רודף, כך מאותו הנימוק מותר גם בשאלה הב', דהא היא ערוה עליו, ויש לו איפוא דין של רודף אחר הערוה וכנ"ל.

וזאת שנית, אפילו אילו לא היתה ערוה עליו שחייבים על זה כרת, ג"כ היה מותר למסור, הן כרי להציל אותה מפגיעתו בה, וגם לרבות, כדי להציל אותו מרשעתו זה, ומה שכבו' מצטט ממה שנפסק בחו"מ סי' שפ"ח סעי' ט' שאסור למסור אפילו הוא רשע ובעל עבירות, אין לו ענין לעל כגון נידוננו, דבשם אין המדובר היכא שבא הדבר כדי להציל אותו מרשעתו, אלא המדובר שרוצים למסור אותו בשביל דבר אחר ורוצים לנהוג בו זלזול בגלל זה שהוא בין כך רשע ובעל עבירות, ולכן אסור, אבל משא"כ בכגון נידוננו שהמדובר שרוצים ע"כ להציל שלא יוכל להוציא לפועל זממת רשעתו, ולכן שפיר מותר למסרו.

אמורנו שמותר זה גם ככדי להציל אותה מפגיעתו בה, באשר כי אין זה דומה גם למה שנפסק בשו"ע שם שאסור אפילו היה מיצר לו ומצער, דבכאן הרי פוגע ע"כ בגופה ובנפשה, ויעוין בשו"ע שם בסעי' ז' שנפסק ברמ"א די"א דאדם המוכה מתבירו יכול לילך לקבול בפני עכו"ם אע"ג גורם למכה היוק גדול, והשו"ך בס"ק מ"ה כותב ככעין החילוק הנ"ז, דשאני היכא שמוסר כדי שלא יוסיף להכות דמותר ע"ש, ומקרה כזה שלפנינו הוא יותר גרוע מהכאה, וא"כ יכולים למסרו הן מפני שזה דומה למכה, ועוד יותר מזה, והן כדי שלא יוסיף עשות זאת. ובית דין אביהם של קטנים.

ד) ומהאמור, הדבר פשוט כבר ממילא, שגם בשאלה הג' שמפרט כב' במכתבו על מקרים ידועים של התעללות מינית של מורה בגן ילדים, שמותר למסרו, ונלמד זה עור בק"ו מכיון שהא המדובר גם באדם שמיצר את הרבים ומצערן כדומה להנפסק בחו"מ שם סעי' י"ב, וכפי

שמציין לזה שפיר כב' במכתבו.

ה) על כל האמור נראה לי להוסיף לשם הבהרה עוד שתי נקודות, והמה: –

1. בודאי שאלת כב' בשאלה הנוספת בנוגע לדין מוסר היא לא בנוגע למסירה אפילו בערכאות של ישראל, דבכה"ג נראה דבוראי מותר מכיון שהמציאות היא שכהיום אין בח ביד לדון על כך, אלא כוונת שאלתו היא בנוגע למקרה של מסירה לערכאות של עכו"ם, וכדמוגש באמת בחו"מ שם בסעי' ט' בלשונו: אסור למסור לישראל ביד עכו"ם וכו', ורק גבי מסירת ממון בידי אנם כתוב בסעי' ב' שם "בין אנם עכו"ם ובין אנם ישראל" ע"ש.

2. גם בערכאות של עכו"ם נראה שיש חילוק בזה בין מדינות פראיות לבין מדינות נאורות, וכדמצינו שמחלק בכזאת הערוך השלחן בחו"מ שם בסעי' ז', המעיר שם וכותב, שכל המדובר בדיני מסור בש"ס ופוסקים הוא בכגון מדינות הרחוקות שלא היה לאיש בטחון בגופו ובממונו מפני השודדים והאנסים הגם שנשאו עליהם שם משרה, כידוע גם היום באיזה מדינות מאפריקה וכו', משא"כ במלכי אירופא ע"ש, ומוכח מהערוה"ש שם שלא כוון בדבריו רק משום מלכות, כי מפרט והולך שם לדוגמא גם שמות של מדינות שהיו מרוחקים מרחק רב מאד ממקום מגוריו ומהמלכות שהיה חי בקרבה כדעו"ש. כאמור כתבתי זאת לשם הבהרה כללית בנושא זה של מסור.

והגני בכבוד רב ובהערצה מרובה אליעזר יהודה וולדינברג

בשולי התשובה.

נוסף על האמור בפנים מעיקרא דדינא כזה בלמסור לערכאות של עכו"ם בנידונים האמורים, הנה בצורך השעה וברשות ביד יש מקום להתיר אפילו כשזה שלא מעיקרא דדינא היכא שאין אפשרות לבצע זאת בישראל. ומצינו שהשיב בכזאת בשו"ת מבי"ט ח"א סימן כ"ב, דכותב וז"ל: גקרא נקראתי לבית הועד חכמי צפת ומנהיגיה על ענין יעקב זרקון שגורקו בו מינות וכן אחר הזכור ונתננו רשות למנהיגי הקהלות שייסרו אותו על יד האומות ונחשב בידם וכו'."

ונת'נת רשות זאת שכותב המבי"ט היתה שלא על פי דין ורק משום צורך שעה ומיגדר מילתא, וכדכותב המבי"ט להלן בדבריו: כאשר לאח"י התחנן האיש שישתדלו להצילו מהתפיסה ואמרו לו הממונים שאם ברצונו לצאת מהתפיסה שיגרש את אשתו, ונתרצה לכך וסידרו הג"פ בביטול מודעות וכו', ולאחר מיכן כעבור מעט מהימים היה

הולך האיש ומוציא לעז על הג"פ שהיה אנוס בנתינתו וכו', והשיב על זה המבי"ט וז"ל: היכי דהאונס היה על דבר אחר ורק כדי להנצל מהעונש גירש לא הוי עישוי וכו', וה"ג אע"ג דלא היה בדין למסור ביד אומות העולם, כיון שהיה ברשות ביד ולצורך שעה משום מיגדר מילתא בדין קרינא ביה וכו'. ומסיים המבי"ט וכותב שנשא ונתן בזה גם עם המהר"י כי רב והסכים עמו יעו"ש.

הרי' בהדיא בהמבי"ט שהמדובר היה היכא שלא היה שם בדין למסור אותו ביד העכו"ם והיה זה רק משום מיגדר מילתא ולצורך שעה, וברשות ביד, וא"כ נלמד מזה שפיר דגם כשהדבר הוא לא מן הדין מכל מקום אם הוא צורך השעה ומשום מיגדר מילתא מותר למסרו בידי עכו"ם שיחבשוהו בתפיסה, וזה ברשות ביד, ואז בדין קרינא ביה.

ודון מינה איפוא במכש"כ דמותר למסרו בעל כגון נידוננו שכפי שביארנו בפנים הוא ממש בדין לעשות זאת, וכדי למנוע מאיש כזה שלא יעשו על ידו מעשים אשר לא יעשו כאלה על להבא, ופשוט.

סימן צב

אם מותר לקבל משרת רואה חשבונות
אצל הממשלה בעניני המכס

ו' תמוז תשכ"ב.

מע"כ ידידי הנכבד הר"ר דוד אליעזר באס
שליט"א.

11. Igros Moshe
R. Moshe Feinstein
(1895-1986)

לברר, ולכן גם הרואה חשבונות יש לו לתלות שקרוב יותר שימצא שהן נכונים ורק שאפשר שיתגלה פשיעה, שאין לאסור מלקבל המשרה שעיקר עבודתו וגם רובא דרובא מעבודתו אינו למצא פשיעות ועולות, בשביל שמא יזדמן לו שימצא פשיעה שאף בזה אינו מויק כלל, אף אם נימא שכשהיה עבודתו על זה נופיה היה אסור בלא אונס, וכשיזדמן שמצא פשיעה הרי הוא כבר אנוס שמוכרח להגיד האמת, וגם בלא אנוס היה צריך להעיד והוא כיחדו אותו הממשלה שיהיה עד במה שתובעין כדגמסק בסימן כ"ח סעיף ג' מטעם דאיכא חלול השם אם לא יעיד.

הנה בדבר אם מותר לקבל משרת רואה חשבונות אצל הממשלה באשר לפעמים יבוא לידו חשבונות של אחד שמשע וימצא את הפשיעה ויהיה ממילא כמסרו להממשלה והם יענשוהו ביותר מכפי שחייב בדיני התורה, הנכון לע"ד כיון דבעצם הרי כל מי שיהיה רואה חשבונות ימצא את המשיעה, וברור שאף אם זה לא ירצה לקבל משרה זו מהממשלה יהיה שם רואה חשבונות, ונמצא שלא יפסיד המרשע יותר כשהוא יקבל המשרה מכשלא יקבל הוא ואחר יהיה שם ולא הויקו כלום ובלא הויק, לא שייך איסור, ודמי זה לזנא דאיתא בב"ק דף קי"ז דאוקמיה עילויה מעיקרא מקלי קלייה דהוא כשכבר יודע האנס ויכול ליטלו בעצמו וע"י אחרים שפטור הנושא ונותן ביד להאנס, ועיין בש"ך חר"מ סימן שפ"ח סעיף ד' שהביא הרמ"א מהמ"מ שפירוש אוקמיה עילויה שבגמ' ונעשה ברשותו שברמב"ם פ"ח מחובל ה"ד ובש"ע שם, הוא כשיוכל לשלוט עליו וליטלו, ועיין במ"מ שם מפורש אם אותו ממון במקום שיד האנס שולטת בו אפילו אינו רואהו כל שיכול לחפש ולמצא פסור, וכן הוא ממש עובדא זו שכשציוו מהממשלה לאחד להביא להם ספרי חשבונותיו לבדוק ע"י רואה חשבונות הרי כבר שולטים עליו למצא פשיעתו ע"י כל רואה חשבונות שיהיה להם וממילא שוב פסור רואה חשבונות זה.

אך מה שיש לעיין דהתם נאמר שאנסוהו ולכן אולי כה"ג שלא אנסוהו אלא בא מעצמו לקבל משרת רואה חשבונות אולי יש לאסור, ואף שלענין הפסור מלשום פשוט שאין חלוק כיון דמקלי קלייה ולא הויקו כלום מ"מ לענין איסור אולי אף בכה"ג אסור כשלא אנסוהו, אבל נראה כיון דהמשרה של רואה חשבונות אינה משרה מיוחדת למצא את הפשיעות שהרי לא ידוע שמשעו כלל ורוב עבודתו הוא לבדוק החשבונות של פנקסיהם בעלמא שיהיו נכונים, ורק לפעמים אפשר יזדמן לידו למצא איזה פשיעה וגם זה לא ידע בתחלת עיונו בהפנקסים שהביא הנתבע מהם שזרי אמר הנתבע שהחשבונות נכונים שבדאי יש לתלות שנדמה לו כן ולא היה כופר כשאפשר

In the matter of one who wants to be an auditor for the government such that on occasion one will encounter the tax returns of one who has cheated, and he will detect the fraud, [and will thus report it to his superiors] and will be like one who informs the government, and they will punish this person more than he is liable according to Jewish law. It seems logical to me that since anyone who examines tax returns will encounter the fraud, and even if this person declines the job, others will take the job and discover the fraud, one sees from this that the one who commits the fraud suffers no loss whether this person takes the job or not and another is there, and thus the one who cheats loses nothing whether or not this person takes the job and without a loss there is no prohibition.

12. Igros Moshe
R. Moshe Feinstein
(1895-1986)

למחול משום שהוא למנוע איסורא יש להתיר כשלא
אפשר עיי דייני ישראל אבל כשאפשר הרי ודאי
יש להחשיבו גורם לשבועת שוא.

ולכן נראה לעיד שמתחלה ידונו אותו בועד
ורבנים בכל מה שבידם והעיקר לנטול מלמכוד
דברים כשרים ואם לא יציית או יביאזו לדון
בערכאות.

יידו.

משה פיינשטיין

I received your letter with regard to an evil doer who came into a kosher factory and forged the kosher symbol, placed it on non-kosher items, which he sold to Jews as kosher. The question is can one inform on him to the secular authorities who will judge him severely with either a fine or prison, or must the rabbis judge him according to Jewish law? In my opinion, even though his sin is great, and he shows no repentance, nonetheless so long as we cannot say that the Jewish judges cannot judge him, one may not turn the matter over to the secular authorities.... In addition, since it is certain that the secular authorities will adjudicate the matter through incarceration or a fine inconsistent with Jewish law, one must be fearful of the prohibition of informing, as it is prohibited to inform on a Jew to the secular authorities, whether through danger to his body or his money, even if he be a sinner.

סימן ח

באוד שנתכרר שמכר נבלות וטרפות
בתוך כשרות אם מותר לתבעו
בערכאות כשהוא אומר שיציית
לדייני ישראל

עריה שבט תשכ"א.

מע"כ יידי הרב הגאון מהר"ר שמואל מליסקין
שליט"א וכל הרבנים הגאונים חברי ועד הרבנים
דבאלטימארי שליט"א

1234567

קבלתי מכתבכם בדבר הרשע בא כח של בית
הרושת כשר אשר זייף חותמות ותלה אותם

על נבלות וטרפות ומכר ליהודים בתוך כשרות.

שהגידוהו הוא אם למסרו לערכאות המדינה שידונו

קשה בכסף ובמאסר, או שידונו אותו הרבנים כדיני

ישראל. לעיד אף שמשעו גדול מאד וכנראה אינו בעל

תשובה כלא. מים כל זמן שלא ראינו שדייני ישראל

אינם יכולים להפסיקו אין לדונו בערכאות משני

טעמים. ודא דאמילו לא ידונו בערכאות אלא כדיני

התורר אסור לדון בערכאות כדאיתא בח"מ ר"ס כ"ו.

ועוד הא ודאי הם ידונו במאסר ובמטון שלא כדיני

ישראל שאז יש לחוש לאיסור מסור, שאסור למסור

ישראל ביד ע"מים בין בגומו בין במטון ואמילו היה

רשע ובעל עבירות כדאיתא בח"מ סימן שפ"ה סעיף

ט'. ורק כשיראו שאין דייני ישראל יכולים להפסיקו

או יש היתר, אחר שיתרו בו שיתבעו אותו לערכאות

דהוא כ"ש מטמון דכשאינו יכול להציל בדייני ישראל

שרשאי ברשות ב"ד לילך לערכאות ולתבוע כדיניהם

כדאיתא שם בסעיף ב' וכ"ש הכא שהוא שלא להכשיל

כמה בניא באיסודים, וגם הא איכא תרווייהו דהוא

גם שלא להזנות שהוא גם תביעת ממון.

וגם בלא זה הא אפשר שיכחיש וישבע בערכאות

ויגדמו שישבע שבועת שוא, שאף על המשביעין איכא

עונש ח"י כדאיתא בשבועות דף ל"ט, ואף שרשיי

מ"י התם שהוא מטעם שלא דקדק למסור ממונו ביד

גאמן שהבא לא שייך זה, הוא רק טעם להתיר כשלא

יוכלו דייני ישראל להפסיקו ומוכרחין לתבעו בערכאות

אין להם לחוש לזה שישבע שבועת שוא, אבל

כשיכולים להפסיקו בדייני ישראל יש לאסור גם

בשביל שיגדמו שישבע שבועת שוא, ועיין בסמ"ע

סימן מ"ז ס"ק ס"א שמדייק מלשון הש"ע שגם מה

שלא נתמשר עמו נחשב לגדום שבועת שוא ונענש

דבשרישה ס"ק ל' איתא עוד יותר שגם על מה שלא

מחל הכל כדי שלא ישבע נענש, והכא שאין שייך

13. Igros Moshe
R. Moshe Feinstein
(1895-1986)

יא. אם מותר למסור גנב לערכאות חמדינה

ובדבר גנב שגנב ס'ת וכלי כסף מביהכ"נ, אם מותר למסרו לערכאות המדינה ולמשטרה (פאליס), שידוע שהם דנים ביסורי הגוף במאסר ורובה שנים, הנה לכאורה פשוט שאין שייך להתיר. אף אם לא היה כלל איסור לידון בדיני המדינות לפני שופטי המדינה, אבל הא אין לנו למסרו לדונו בדברים שלא שייך בדיני התורה, שהוא ממון כפי שזמנת הבקיאין, והם דנים ביסורים שזה לא חייבה תורה. ועיין במד"ק דף י"ז ע"א, בעובדא דר"ל הוה מנטר פרדיסא, אתא ההוא גברא וקאכיל תאיני, רמא ביה קלא ולא אשגח ביה, ושמתיה ר"ל, וא"ל ההוא גברא אדרבה ליהוי ההוא גברא בשמתא, אם ממון נתחייבתי לך נידוי מי נתחייבתי לך, ושאל ר"ל בבי מדרשא ואמרו שלו נידוי שלך אינו נידוי, והוצרך ר"ל להתיר נידויו.

חזינן דאף על גנבא אסור להחמיר יותר מדינו שחייבה תורה. וא"כ פשוט שגם מכות וישיבה במאסר וכל יסורי הגוף, שאסור, וחייב המכחו אחר המעשה מלקות, מלא יוסף. ורק קודם שגנב רשאי להכותו שלא לגנוב. וכחא דבב"ק דף כ"ז ע"ב, בהא דגרגותא דבי תרי דאתא חד קא דלי ביזמא דלאו דיליה, ומחזיה, ואמר רב נחמן דלכר"ע היה רשאי למעבד דינא לנפשיה, שלא להניחו למידלא. ורב נחמן עצמו סובר דאפילו שלא במקום פסידא עביד דינא לנפשיה, שלא להניחו לגזול ממנו, וכן כשרואה חפץ שלו יכול ליקח בעצמו. אבל לתפוס חפץ ומעות בעד חוב, אף באופן שיכול לתפוס, הוא זוקא שלא בהכאה ועיין פרטי הדינים בחו"מ סימן ד'. וממילא לא שייך להתיר למסור את הגנב לערכאות, לדונו במאסר ובשאר עונשי הגוף.

הוא דעוסק בזופים, ויש לחוש שיויק רבים, איתא ברמ"א סימן שפ"ח סעיף י"ב, שכשהתירו בו ואינו משגיח

יכולין למסרו לומר שאין אחר מתעסק בו אלא זה לבד. ומשמע דזיק רבים שכתב, איירי שיאמרו הערכאות שגם אחרים עוסקים בזופים, כדכתב שאומרין שאין אחר מתעסק אלא זה, היינו שרק בדרך זה שהוא להציל את האחרים שגרם שיאמרו על האחרים שעושין זה, רשאי. אבל בשביל שהזיק זיפו אף לרבים, לא התיר למסרו אף בלשון זה. והנה איתא בדרכי משה ס"ק ט"ז, כתב מהר"ם מריזבורק מי שרוזף רבים בעסקיו כגון שעוסק במטבעות פסולין וכדומה, אם התרו בו הקהל ולא השגיח ימסרוהו לשלטון, ויחיד שבא לו עלילה בגינו יכול לומר שהוא אינו עושה, אלא פלוני. ולכאורה משמע שבמזיק רבים יכולין למסרו לשלטון להדיא, ורק יחיד שבא לו עלילה בשבילו יכול ג"כ למסרו לשלטון רק בלשון שמצדיק עצמו. אבל אף בד"מ פירושו שאיכא רבים שהשלטון רוצה לעונשם בשבילו, שזה שייך ללשון מי שרוזף רבים. לא על מה שהזיקו עי"ז שלקחו מטבעות המזויפים בטעות, ונדע להם שהזיקו בממון, אלא שע"י שהטעה אותם שהן מטבעות, הוציאו מטבעות המזויפין לאחרים, והם תובעין אותם לשלטון, שמוותרין למסרו להדיא. ויחיד שנעשה עליו עלילה זו בשבילו, יכול למסור אותו לשלטון רק בדרך זה, שהוא להצדיק עצמו, לומר שהוא לא עשה זה אלא פלוני שהטעהו. והרמ"א החמיר למעשה, שאף ביש לחוש שגם רבים יויק שיעלילו עליהם עלילה בשבילו, נמי ימסרוהו רק בדרך זה. והרמ"א לא הזכיר כלל הדין באם יחיד בא עליו עלילה בשבילו. אבל מסתבר דליכא חילוק לדידיה, דלא יפלוג בתרתי ע"מ שכתב בד"מ ועיין בסמ"ע סק"ל.

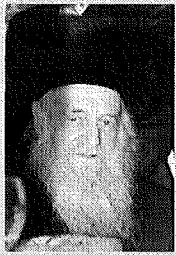
עכ"פ בגנב ובמזיק אסור למסרו לשלטון. ולא קשה מעובדא דר"א בר"ש ור' ישמעאל בר' יוסי בב"מ דף פ"ג ע"ב, כדתירין הב"י בס"ס שפ"ח, דכיוון שנחמנו ע"ז מהמלכות שאני, והביא זה מתשובת הרשב"א, ידיו,

משה פיינשטיין

It is prohibited for us to inform on a person for a matter **where the punishment is unfounded in Jewish law**. In Jewish law, theft is resolved through restitution as measured by an expert, and secular law punishes through imprisonment, unfounded in Jewish law.

14. Shevet Ha'Levi (2:58)

R. Shmuel Vozner

ועיין היטע צחי הגרעקיא שס, ועיין נספר חלה לדוד סי' ל"ח שם כי צפשוטח דלא תקני חיוצ בדוקה דק בשעת לבישה לא אחייב, ונסיימ דלפי צטיק שחי עליו כל הלילה ונוגיע שעת מורה חדשה מימ כיון דלא הוי שעת לבישה נא תקנו. ומה ששאל בערבה אחרי הצבע אם מותר לאחד לחצות בה לנמורה עוד פעם, פשוט לי דאין צוה שום חשש ויולא בה מנהג נביאים דחצוה, ואסורי דק הנאה אחרת עיין או"ח סימן תרס"ט סי"ט, אלא שזוהגוס סלסול צוה שמיחד כח"ו"ח ערבה צפ"ט, ואין להאריך בפשוט. הרני דוי"ש בידידות – מלפס לרמזי שמיס.

סימן נח

כבוד יודנו היקר הסיג המופלג רבי אפרים גרינבלט שליט"א צארי"ב.

אחדשכ"ע וש"ח בכבוד, יקרתי קבלתי ומה שלא השבתי בשנה שעברה לא מרמזה רוחא חי'ו אלא שהדמתי דברים נחומים וינחומים ולא הדבר מלבי ועל פיה צחי להשיב בקצור על ג' שאלותיו שאלות חכם.

א) באחד שעובד במשרד המכס וכשהוא רואה מי שרומה את הממשלה לרדק למסור אותו צבית המשפט ולרזו לדעת אם הוא צדד מושגן אי דינא דמלכותא דינא.

הנה צעם דין מכס לית דין ולית דיין שזה וכנס צדד דינא דמלכותא דינא גם לדעת החולקים בחי"מ סי' שס"ט סי' ברמ"א, ועיין צטיק חוי"מ סי' ט"ג סי' ק"ל ובלבד כוספי שסי"ט שם ונתשובת השיב משה סימן ל' צוה.

ולענין למסור למלכות הוה משי"ס צ"ח סי' ט"ג ע"ב צפשוטח דרי"א צרי"ש דהוי מוסר גנבה למלכות ויכתב דהוא מותר משום הורמנא דמלכא, ואף על גב דאמרו לי עד מחי אחת מוסר עמו של אלקינו להריוה, היינו משום שנוגע לסכנת נפשות של ישראל וכן משי"כ א"ח ז"לע שם פ"ד ע"א לר' ישמעאל ב"ר יובי, אבל מעיקר דרין משמע דגם בזה איכא דין מלכות עיין היטע צריעכ"א שצטעמ"ק.

ובבאר הגולה חוי"מ סי' שפ"ח, כתב ח"ל וכבר פשט החוקן והמנהג שמוהבי קבלות עומדים על המשמר שלא לעשות שקר ופולה לאוונות ונכריזוס ונחונים רשות לפרסם ולגלות על האשמים אשר לוקחי צהקפה וכו' יעשה"ח וע"ש ברמ"א סי"א, מי שריוה לצדיק ולא לשלם לעושים מה שחייב לו ואחר גילה אין צוה דין מוסר וכו' ואעפ"י שטובים רמ"א דמ"ח רעה עשה דהוי כמחויב אצרה וצב"ים היינו משום שמיירי נעבדים יחודי אבל מה שנוגע למלכות והוא ממונה על כך אין צוה איסור כ"ל, אלא דלכתלה כדאי שלא לקבל משהו כזאת דלרדק למסור אפילו צביתו דלאו משום הסודים הוא וכדאיתא גם כן צירושלמי סופ"ה דחזונוה צב"י"ב, וע"ש נתשובת נהר"ם אלשיך כוס"י סי' כ' צב"י"ב דאין צו דין מסור מעטם דינא דמלכותא דינא, ועיין עוד ברמ"א י"ד סי' קל"ז כוס"א וצפתי"ש שם סי' ק"ג, ועיין היטע בר"ח שם סי' ק"ג צב"ש הבי"ח בלחה אופן מותר למסור לכתלה. וע"ש צפתי"ש י"ד סי' רנ"א משי"כ צב"ש חוי"מ סי' קל"ע ועוד, וצפוטא דלוינו דומה לג"ד דהס' מיירי שיכא לויי הכנה אם ימכרוהו לגוים משי"כ כשמשולים עליו עוגש צעלמא ואינו צא לכלל סכנה לעולם.

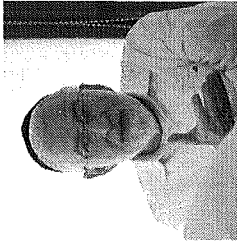
ומה דשאל בניו שצא מאוחר צבית הכנסת ולבש עליות בלי צדיקה לזיית אם לרדק לצדוק עוד אי דסמכין אחרקה צפשוטח זה חולה צ"י הטעמים של הפוסקים צא"ח אם חויב צדיקה משום צרכה לצעלה או חויב הצדיקה משום ציעול מ"ע דלזיית דאם משום ציעול מ"ע דלזיית חייב לצדוק גם אחייב ואם משום צרכה לצעלה לא שייך שוב אחייב, איכרא כנר הכרישו הפוסקים דעיקר משום צרכה לצעלה,

In the matter of one who works in the tax offices, and when he sees one who defrauds the government he has to report him to the courts. That person wants to know if he is in the status of an informer or "the law of the land is the law [and is thus proper]."

It is clear that according to the halacha, taxes -- without dispute or controversy -- are covered by the obligation to obey the law of the land...

On the question of informing to the government, it is clear from the incident discussed in Bava Metzia 83b with Rabbi Eleizer who informed upon a person to the government, that this conduct was permitted because of loyalty to the government; even though they said to him "how long will you hand over God's nation to be killed?" that is because this matter relates to the danger to the life of a Jew. So too, that which Elijah recounts to Rabbi Yishmael [that he should cease informing] is applicable, but the technical halacha appears that this matter has a benefit to the government...⁶³ See also Rama [Choshen Mishpat] 388:11 who notes that if one wishes to flee to avoid paying a gentile what he actually owes him, and another reveals this information, the latter person lacks the status of an informer. Even though that Rama concludes "nonetheless, bad was done, as it is analogous to returning the a lost object to a pagan," that is limited to returning the lost object to an individual pagan. However, **that which is relevant to the government and its designee, there is no sin** [either of informing or returning lost objects improperly]. Nonetheless, *ab initio* it is better not to accept an appointment to engage in such activity, since it entails informing on one even in a permissible way, which is not the conduct of the righteous, as is noted in the Jerusalem Talmud Teruma 8:4.... Furthermore this case is not analogous to other cases as those cases involve danger to life when the gentiles are informed; this case is different because punishment imposed on the violator nowadays never involves mortal danger.

15. R. Herschel Schachter
Journal of Halacha

The above case is unrelated to the prohibition against "mesirah". A "mossur" is one who aids a pirate, or a crooked government official, or a tyrant-king to obtain money illegally from his fellow Jew. Even if the Jew has actually done something wrong, but if the secular government or the ruler would exact a punishment far beyond that which the crime should require, then it is likewise forbidden to report him. If, however, the government is entitled to its taxes, or is permitted to punish criminals as offenders, there is no problem of "mesirah" in informing government officials of the information needed for them to collect their taxes or to apprehend their man.

One critical point should however be added: There is no problem of "mesirah" in informing the government of a Jewish criminal, even if they penalize the criminal with a punishment more severe than the Torah requires, because even a non-Jewish government is authorized to punish and penalize above and beyond the law, "shelo min hadin", for the purpose of maintaining law and order. However, this only applies in the situation when the Jewish offender or criminal has at least violated some Torah law. But if he did absolutely nothing wrong in the eyes of the Torah, then giving him over to the government would constitute a violation of "mesirah."

The Shulchan Aruch points out, however, that in most cases, "mesirah" is still not allowed, for a different reason: This is the rule regarding "aveidas akum", property lost by a nochni. "Aveidas akum" may only be returned in a case of chilul hashem. Under ordinary circumstances, a Jew should not return something lost. Now, in our case, the non-Jewish

government is searching, so to speak, for its missing man or its missing money, and one is not permitted to help them.³² If, however, it is known that the only ones who can testify on the government case against a Jewish criminal are Jewish people, and by not testifying it will become clear and evident that Jews are covering up for other Jews who are guilty of crimes, then "Mishum Chilul Hashem", the Shulchan Aruch explicitly requires³³ the Jews to testify in the non-Jewish court of law even though this will lead to the prosecution of his fellow-Jew.

How could Rabbi Eliezer ben Rabbi Shimon and Rabbi Yishmael ben Rabbi Yosi have undertaken to act as policemen? Doesn't the Shulchan Aruch indicate that it is forbidden to hand over a criminal unless there is a possibility of desecration, chilul hashem, involved? But these two were salaried officials acting in the line of duty! Their informing on fellow-Jews was not done merely as a favor to the Roman government (which would be forbidden as "aveidas akum"). Rather, they were being paid to hand over the criminals; they were not returning the lost "article" to the government but were rather engaging in actions for which they were being paid. If a non-Jew hires a Jew and pays him as a worker, and his job is to look for lost articles, this will not fall under the category of "aveidas akum". The Jew who is returning the lost article is doing so as a "job" and not as an act of hashovas aveidah. The same is true of the Jewish investigator for the non-Jewish government. But even in this job, which is permitted, there is a limitation as we have noted previously—if the Jew did absolutely nothing wrong in the eyes of the Torah, then it is forbidden to hand him over.

16. Nishmas Avraham
Rabbi Dr. Abraham

החובה להפרישו מזה, ויעיין במשנה למלך פכ"ד מהל' שבת ה"ז מה שחוקר
אם ברוך אחר אחת מכל העריות אם היה זה בשבת אם מחללין את השבת
בשביל הצלתו מן העבירה, וכן בספר מחזיק ברכה להתקד"א ז"ל או"ח סי'
שלט ס"ק ה יע"ש (וזהו נוסף על מה שיש חיוב להציל את הקטנה מגזק
פי"ז ונפשו), עכ"ל.

ומשך הגר"י הולדינברג שליט"א וכותב: על המקרים האמורים בא
כבוד בשאלה נוספת בנוגע לדין מוסר וכו'. תשובה: אפילו אילו לא היתה
עוזה עליו שחייבים על זה כרת, גם כן היה מותר למוסרו, הן כדי להציל
אותה מפגיעתו וגם לרבות כדי להציל אותו מרשעתו זה, ומה שכבר מצטט
ממה שפסק בחו"מ סי' שפ"ט ס' שאסור למוסר אפילו הוא רשע ובעל
עבירות, אין לו ענין לעל כגון נידונו, דבשם אין המדובר שבא הרבר כדי
להציל אותו מרשעתו, אלא שרוצים למוסר אותו בשביל רבר אחר ורוצים
לנוגז בו ולזול בגלל זה שבין כך הוא רשע ובעל עבירות, ומש"כ בכגון
נידונו שרוצים ע"כ להציל אותו ולהוציא לפועל זממת רשעתו, ולכן שפיר
מותר. אמרנו שמתיר זה גם בכדי להציל אותה מפגיעתו בה, כי אין זה דומה
גם למה שנפסק בשו"ע שם שאסור אפילו היה מצד לו ומצדו, דבכאן הרי
פוגע ע"כ בגופה ובנפשה, ויעיין בשו"ע שם בסעי' ו שנפסק ברמ"א ר"א
דארם המוכה מחבירו יכול לילך לקבול בפני עכו"ם אע"ג דגורם למכה היוק
גדול, והש"ך בס"ק מה כותב בכעין החילוק הנ"ל רשאני היכא שמוסר כדי
שלא יוסיף להכות דמותו ע"ש, ומקרה כזה שלפנינו הוא יותר גרוע מהכאה
וא"כ יכולים למוסרו הן מפני שזה דומה למכה, והן כדי שלא יוסיף עשות
זאת, ובית דין אביהם של קטנים, עכ"ל.

ואם מדובר על מעשה אונס בבית ספר של קטנים, כשהמורה מבצע
מעשה מגונה בנערים או בנערות הקטנות. נראה שבמקרה של נערים ששוב
מדובר על מעשה שיש בה משום מיתת בית דין, ויש לו דין של הורף שיהיה
מותר למוסרו וכבשני המקרים הקודמים. אך גם במקרה שמדובר על מעשה
מגונה בנערות, נראה שיהיה מותר לרופא שמגלה את הדבר, להודיע עליו
למנהל בית הספר ואם בכל זאת לא נעשה רבר, יהיה מותר לו להודיע
למשטרה, אפילו בחוץ לארץ, כי מכיון שמדובר על מי שמצד לרבים, אין
כאן איסור של מסירה ואדרבה חייבים לעשות זאת כדי שאותו מורה לא
ימשיך בדרכו הרעה לא בבית ספר זה ולא בבית ספר אחר. וברור שבכל
המקרים אין לרופא לנקוט שום פעולה בלי שתוא קודם כל משוכנע שהדבר
נכון ולפני שהוא מתייעץ עם מורה הרואה מובהק, כי בנפשו הוא.

"הלך המוכה", דהיינו עם שברים מרובים בגולגולת או בגפיים או עם
(א) אסור למוסר. יקר או תינוק שהובא לבית חולים עם תסמונת של
דימומים באברים הפנימיים, עקב מכות או בעיסות קשות, או עם כוויות
קשות מאש, השמל או מים רותחים וכו', שנעשו באכזריות ובחזיון ע"י אחד
או שני הוריו, אסור, אחרי הטיפול המושלם, להחזיר אותו לביתו כי או
ימשיכו להכות בו עד המוות. בגלל סכנת הנפשות הממשית, על הרופא
להודיע לבית המשפט ואו ע"י צו בית המשפט מעבירים את התינוק למשפחה
או מנת או למוסד. נראה שאין בזה שאלה של מוסר מכיון שמדובר בסכנת
נפשות של ממש ולהורים דין של הורף, ויתכן שמתיר גם אם מעבירים את
התינוק, בליט ברידה, למשפחה או למוסד לא דתי. אך כמובן יצטרך בית
דין לעשות הכל שביכולתו לרדוג לזה שהילד יועבר למשפחה או מוסד שומר
תורה ומצוות. ובמיוחד בחוץ לארץ על הבית דין לרדוג שלא יועבר הילד
למשפחה או מוסד של עכו"ם. והסכים אתי הגרש"ז אויערבאך שליט"א.
ואמר לי הגר"ש אלישיב שליט"א שמתיר לרופא להודיע לשלטונות
אפילו כשקיים ספק (בחוץ לארץ) שילד יישלח למשפחה או מוסד של גויים
אך אחרי כן עליו לעשות... בכל יכולתו לרדוג לזה שהילד ימוסר למשפחה
או מוסד יהודיים.

וכתב לי הגר"י הולדינברג שליט"א: דאם קיימת ממש חשש מבוטס
שהוריו ישונו קרוב לודא להכותו שוב, ועוד יותר מזה, ועד למות, במקרה
כזה, שמכיון שהרופא רק מוסר על המצב למשטרה ובמקרה לראות להציל
את התינוק מידי הוריו, אי חייב לעשות זאת כדי להציל נפש אחת מישראל
ממות, ומה שיעשה אחר מיכן המשרד הממשלתי כדי להצילו הרי הרופא בזה
רק בבחינה של גורם בלבד, ואין לפני עור ממש כי הרי לא בסוה במאה
אחוז שיעבירו אותו וקרא למוסד של עכו"ם, או לא דתי, ונוסף לזה גם
התינוק ער שיגדל איננו עובר ע"כ שום עבירה, וכשיגדל הרי יתכן גם
שיחזירו למקום שיכול לשמור על יהדותו, עכ"ל.

ואם מדובר על מעשה אונס, למשל, כשהוא אונס את בתו הקטנה פעמים
חוזרות, הרי גם כאן יש לאב דין של הורף ונראה שהדין יהיה כפי שבמקרה
דלעיל. וכתב לי הגרש"ז אויערבאך שליט"א: כאשר יקום איש על רעוה
ורצחו נפש כן הדבר הזה והוא ממש הורף אחר עריות, עכ"ל. וכן כתב לי
הגר"י הולדינברג שליט"א: לדעתי הדין בזה כפי שהעליתי בשאלה הקודמת.
כי הרי דין הורף אחר העוה כדין הורף אחר חבירו להרגו, והבא על בתו
הרי הוא מחייבי כריתות, והגם שהיא קטנה אבל הוא חייב כן, ומן

ואמר לי הגר"ש אלישיב שליט"א שאין הכול בין נערים ונערות כי מדובר בכל אופן על פגיעה נפשית חמורה וכן סכנה לרבים. והנה כתב הב"י בשם הרשב"א: עוד גדולה מזו שהרי רבי אלעזר ברבי שמעון תפס גנבי בהרמנא דמלכא ועניש להו³ וכן רבי ישמעאל ברבי יוסי⁴ ואע"ג ראמר ליה רבי יהושע בן קרחה חומץ בן יין וכו' וכן אמר ליה אליהו לר' ישמעאל בר' יוסי, מ"מ לא נשוי להו כטועין גמורים בדינים מפורשים אלא שמתמת חסירותן היה להם להמנע מלענוש על מה שלא חייבה תורה וזה שקראוהו חומץ בן יין לומר שלא היו גוהגין בחסירות כאבותן ואילו היו טועים גמורים ועושים שלא כרין לא קראום אלא טועים גמורים חלילה וחס לגדולי ישראל וחסירי עליון כמותם, ועוד תרע לך מדאמר ליה ר' ישמעאל לאלהו מאי אעביד הרמנא דמלכא הוא ואהדר ליה אליהו אבוכך ברח לעסיא וכו' ואילו היה איסור גמור מאי קאמר הרמנא דמלכא הוא ואלהו נמי לימא ליה (פסחים כה ע"ב) מאי חזית דרמא דידך סומק טפי אלא וראי כדאמרין שכל שהוא ממונה על כך מן המלך דן ועושה כאילו במשפטי המלוכה כי מלך במשפטים אלו יעמיד ארץ ע"כ קצתי מתוך תשובת הרשב"א הנזכרת, עכ"ל של הב"י. ועל זה אמר לי הגאון שליט"א שכל שכן הוא בשאלתנו כשמדובר על דבר שהוא הרבה יותר חמור מגניבת, שוראי מותר קודם כל למסור על הרבר למנהל בית הספר ואם בכל זאת שום דבר לא נעשה בענין, גם למטרה ואפילו בחוץ לארץ, עכ"ר.

וכתב לי הגרא"י וולדינברג שליט"א: ומהאמור לעיל, הרבר פשוט כבר ממילא, שגם בשאלה ג' שמפרט כבו' במכתבו, על מקרים ירועים של התעללות מינית של מורה בבית ספר לילדים, שמותר למסרו, ועוד בקל וחומר, מכיון שמדובר גם באדם שמצר את הרבים ומצערן, כנפסק בחו"מ שם סע' יב וכפי שמציין שפיר כבו' במכתבו. עוד כתב לי הגאון שליט"א: על כל האמור נראה לי להוסיף לשם הבהרה עוד שתי נקודות והמה:

1. בודאי כוונת כבו' בשאלתו הנוספת בנוגע לדין מוסר, הוא לא בנוגע למסירה אפילו לערכאות של ישראל, דבכה"ג בודאי מותר מכיון שאין כח בית דין לכך, אלא שאלתו היא בנוגע למקרה של מסירה לערכאות של עכו"ם, וכדמודגש בחו"מ שם סע' ט בלשון: אסור למסור לישראל ביד עכו"ם וכו'. ורק גבי מסירת ממון בידי אגס כתוב בסע' ב שם "בין אגס עכו"ם ובין אגס ישראל", ע"ש.

SIMAN 388

(A) forbidden to hand over a Jew.

The "battered child" or "abused child" syndrome describes a baby or child who is brought into the hospital with multiple injuries, for example, broken bones or skull, internal bleeding, severe electrical or hot-water burns and the like, which must have been caused deliberately and cruelly by one or both of his parents. It is obvious that such a child cannot be returned to his home after he has been treated and recovered since the next time his beatings and other forms of abuse may result in his death. Such a syndrome may also take the form of repeated sexual attacks, for example, by the father or brother to a young child (male or female). After treatment, the law demands that the doctor inform the courts (or other official body) and the child is then transferred, by court order, to foster parents or to an institution. Unfortunately, the syndrome is not rare but may easily be missed because it is not suspected by the doctor or because of inadequate history taking and physical examination.^[1]

Since we are dealing with a real situa-

tion of danger to the child's life (physically and/or mentally and psychologically) there can be no question that the doctor is *halachically* permitted and obligated to inform the appropriate authorities. And, even if there is no choice but to remove the child to a non-religious family or institution, this would be permitted. However, *Beit Din* must do everything in their power to see that the child is placed with a religious family or institution and, particularly in the Diaspora, *Beit Din* must make sure that the child is not placed in a non-Jewish home or institution. *Rav Auerbach zt"l* agreed with this.

Rav Eliashiv shlita told me that the doctor may inform the authorities even if there is a possibility, in the Diaspora, that the child may be placed with a non-Jewish family or institution. However, the doctor is then required to do everything in his power to see to it that the child is transferred to a Jewish family or institution.

Rav Waldenberg shlita^[2] wrote to me that if there is good reason to believe that the parents will almost certainly abuse the child again and perhaps cause his

death, and the doctor only informs the police about the situation with a request that they save the child from his parents, he is obligated to do so to save a Jew from death. The doctor is only one factor in the procedure carried out by the authorities afterwards to save the child. This is not truly an act of *lifnei iver* (placing a stumbling block)^[8] on his part, since it is not entirely certain that they will particularly place him in an institution that is non-Jewish or non-religious. Besides, even if they do, the child does not transgress any sin whatsoever until he reaches adulthood. When he does, it is possible that they may agree to transfer him to a place where he can lead a Jewish life.

In a situation of incest, the father (or brother) also has the *halachah* of a *rodef*, the same as above. *Rav Averbach zt"l* wrote to me quoting the Torah verse concerning the rape of a virgin girl who is already betrothed:^[9] "For like a man who rises up against his fellow and murders him, so is this," and he is certainly a *rodef* after forbidden relationships.

Rav Waldenberg shlitza also wrote to me that the *halachah* here is the same as he wrote above for there is no difference between a *rodef* who wishes to kill another and one who wishes to be intimate with someone who is forbidden to him by the Torah. A father who is guilty of incest with his daughter is punishable by *karet* even if she is a minor, and there is an

obligation to prevent him from doing so. The *Mishneh LaMelech*^[5] and the *Chida*^[6] discuss whether one may set aside Sabbath laws to save such a person from transgressing the sin of incest in addition, of course, to the obligation to save the child from physical and mental injury.

Rav Waldenberg shlitza continues that even if the girl was not someone who was forbidden to the perpetrator by Torah law on pain of *karet* (for example, an *unrelated neighbor* or *friend* — *author*), it is still permitted to inform on him, both to save the girl from injury and also to save him from transgressing. And, although the *Shulchan Aruch* (here) rules that one may not inform on another even if he is wicked and a sinner, that ruling does not pertain to this discussion. The *Shulchan Aruch* discusses a situation where the informer does not inform on another to save him from transgressing, but because of a wish to belittle him, claiming that in any case he is wicked and a sinner. In the case under discussion the informant wishes to save the girl from injury and the man from transgressing, and this is permitted. See the *Rama*^[7] that there is an opinion that someone who has been beaten by another may report him to the non-Jewish authorities, even if he knows that this will cause great harm to the one who beat him. The *Shach*^[8] explains that this is permitted to prevent being beaten again and the case discussed here is certainly

far worse than being beaten.

If a teacher in an elementary school is guilty of indecent acts against his charges, if they are boys the Torah denounces^[9] that sodomy carries the death penalty (by *Sanhedrin*). He therefore also has the *halachah* of a *rodef* and may be reported to the appropriate authorities. If the acts are committed with girls, the doctor should first report his suspicions to the principal of the school. If however, no further action is taken upon his report, he is permitted to report his suspicions to the police even in the Diaspora. Since there is the factor of injury (physical and mental) involving many, the *Shulchan Aruch*^[10] rules that the prohibition of informing does not apply in such a case. Moreover, he is obligated to report the teacher so that he is not allowed to continue to harm children in this school or in another. However, in all cases the doctor may not take any action unless he is absolutely convinced of his suspicions and has then consulted a *posek* and does whatever he rules.

Rav Eliashev shlitza, however, told me that there is no difference whether the children are boys or girls, for the situation is one that causes severe mental damage and danger to many. He pointed out that the *Beit Yosef*^[11] quotes the *Rashba* who writes that Rebbe Elazar beRebbe Shimon, in the service of the king, caught

thieves and punished them,^[12] as did Rebbe Yishmael beRebbe Yosi.^[13] And, even though Rebbe Yehoshua ben Korcha and Elijah the prophet both respectively called Rebbe Elazar beRebbe Shimon and Rebbe Yishmael beRebbe Yosi a derogatory name, nevertheless we cannot consider them (*such great Tanna'im* — *author*) to be completely mistaken in doing something that was not compatible with clearly laid down *halachah*. It was only because they were such great men of piety that they were admonished, since they punished for what the Torah did not decree punishment... *Rav Eliashev shlitza* commented that with regard to our discussion where the transgression is much greater than that of stealing, it would certainly be permitted to first report the matter to the principal of the school; but if no further action is taken by the principal, the doctor may report his suspicions to the police, even in the Diaspora.

Rav Waldenberg shlitza wrote to me that the *halachah* here is clear from what he wrote above. Moreover, since harm is being done to many there is further reason to permit reporting to the authorities, as the *Shulchan Aruch* rules.^[14] And there is no difference whether this happens in Israel or in the Diaspora in a country of law and order.^[15]

17. Ten Da'at
 R. Gedalia Dov Schwartz
 Av Beis Din, Beth Din of America (RCA)

The Abused Child—Halakhic Insights

Gedalia Dov Schwartz

The educator's role in identifying the abused child can perhaps be more fully appreciated with an understanding of a parent's responsibility in regard to corporal punishment. The verse in Proverbs 13, 24 is often quoted to support the use of physical chastisement, "He that spares his rod, hates his son, but he that loves him hastens him betimes." When one examines the extensive discussion at the beginning of the Midrash Shmos Rabah concerning mussar and rebuke, it becomes clear that physical castigation is definitely indicated for the purpose of correcting improper behavior.

However, the halakha has established guidelines which, if followed, protect the child and, at the same time, keep in mind the effective educational process. The Gemara in Baba Batra 21A, relates that Rav said to Rav Shmuel bar Shilat (who was a melamed of young children, see Baba Batra 8B): "When you strike a child, only do so with a shoe strap. If he is able to read, then let him read, if not, let him be together with his friend." This is explained by Rashi and Rabbeinu Gershom as meaning a very light physical punishment that should not injure the child. Rabei-

RABBI SCHWARTZ is the Av Beth Din of the Chicago Rabbinical Council and a member of the Rabbinic Advisory Committee of TEN. He served for many years as the Rabbi of the Young Israel of Boro Park.

nu Gershom adds that one must not use excessive force because this excess will not cause the child to become more understanding. Rambam, (Hilkhot Talmud Torah II,2) in citing this halakha with regard to the melamed writes, ". . . . and he strikes them to instill fear in them, but he should not strike them with the blows of an enemy or a cruel person, therefore he must not strike them with rods or sticks but with a little strap . . ." The same halakha, using the basic language of Rambam, is also cited in Shulchan Arukh Yoreh Deah 245,10. The above seems to refer only to the teachers. However, just as the verse "You shall teach them to your children," implies a literal parental relationship yet is interpreted by the Sifre as referring to students, so we can deduce that the above guideline regarding physical rebuke can refer to both parent and teacher.

Consequently, a Torah conscious generation interested in the highest standards of learning and practice—especially in the area of *dikduk halakha*, must give as much attention and concern to the proper observance of the halakha of physical castigation (if, when and how it should be applied), as it gives to glatt kosher, *cholov Yisroel* or *kashrus of tefillin and mezuzas*.

I vividly recall the story of an eminent rav who observed one of the great Roshei Yeshiva of the pre-holocaust period chastise his son who had misbehaved. There was no irrational emotional outburst of anger or cruelty

displayed by the father towards his son. The punishment was not carried out immediately in the heat or surge of inner feelings, but was delayed until a complete degree of calm was established. When it was administered it was done in the halakhic manner prescribed above which, in today's idiom, might be described from the actual physical standpoint as a "slap on the wrist."

It should also be emphasized that the very act of striking a child in excess of the above guidelines violates the Torah prohibition stated in Dvorim 25,3 "Forty shall he flog him, he shall not add," which, according to halakha, refers to striking anyone (Rambam, Hilkhos Chovel Umazik V Choshen Mishpat 420,1). There also is full liability for damages and medical costs, etc. even in striking one's own children (Rambam *ibid* IV,19; Choshen Mishpat 424,7). The Shvus Yacov (III 140) rules that although the teacher or parent cannot be held fully liable for all cost incurred while correcting improper behavior for the purposes of "Ieyasro," nevertheless, in the interest of encouraging self control, the teacher or parent should pay all medical costs. The author of the responsa work *Kiryas Chana* 22 however, is opposed to the above ruling. (Cited by Pischei Teshuvos Choshen Mishpat, *ibid.* 4).

Thus from the halakhic standpoint described above, the consequence of improperly disciplining a child are extremely serious.

continued

If the day school teacher notices evidence of abuse on a child in class, the first halakhic obligation, that of "*hokhiach tokhiach*, etc." (Vayikra 19, 17), is to contact the parents. Of course, the principal must be informed since the responsibility of the school towards the child is at stake. If this intervention has immediate results, that the abuse ceases, then the halakhic responsibility of the teacher has been discharged. However, if in the teacher's judgment the child is in imminent danger of further bodily harm or of serious mental trauma, then, in fulfillment of the halakha "Do not stand by the blood of your neighbor" (Vayikra 19, 16) the proper authorities must be notified in order to protect the victim. Under these circumstances of life-saving measures the fear of *mesira* does not apply just as it would not apply when calling the police to restrain any other violent act, regardless of the person. The above halakha, as well as the obligation of *pikuach nefesh*, demand such immediate action. Furthermore, Hagaon R. Yechiel Mikhel Epstein, the author of the *Arukh Hashulchan* wrote that the laws concerning *mesira* do not apply to governments of law protecting the persons and property of their citizens (Arukh Hashulchan, Choshen Mishpat 388,7).

The halakhic encyclopedia of the eighteenth century, the *Pachad Yitzhok* cites the responsa works *B'nei Chayei* and the *Maharam MiRizsburg* 64, as stating that it is permissible for anyone who is physically injured, as the result of an assault, to report it to the authorities (*Pachad Yitzhok*, *Maarekhes Chovel Bechavero*).

As part of its parent education program, day schools should present and openly discuss the halakhot of child abuse. Clarification, as well as prevention, are certainly critical components in helping us fulfill the goal of educating our children in the ways of Torah and *yiras Shamayim*.

Save a Child: How to Identify and Report Child Abuse

Andrew E. Toelle and Kate Fogarty

Child abuse is a real problem and a concern for all persons working with children. In 2011, 3.4 million cases of child abuse were reported nationally; in 20% of these cases, children were confirmed to have been victims of some form of abuse in an estimated 681,000 unique cases (USDHHS, 2011). The rate of incidence for Native American and African-American children was above 20 incidents per thousand, almost twice that of their white counterparts; however, 43.9% of child abuse victims are white, whereas only 21.5% are African-American, 22.1% are Hispanic, and 1.1% are Native American or Alaska Native (USDHHS, 2011). Meanwhile, data from a University of Florida study on child welfare indicates that given identical family situations, abuse is more likely to be substantiated with regard to black children than with white children (Askev Institute, 2006).

In the 2008–2009 fiscal year, a reported 110,795 cases of abuse were verified in Florida (FDCF, 2011). Fortunately, this number declined to 51,555 in the 2010–2011 fiscal year. However, child abuse and re-abuse rates in Florida are on the rise (FDCF, 2010). The greatest tragedy of child abuse is summarized in this troubling statistic: an estimated 1,026 children died nationally as a result of child abuse in 2010, a number that has decreased by 504 over the past four years; as of 2010 in Florida, about 180 deaths were the result of abuse or neglect, a number much higher in comparison to those reported from other states (USDHHS, 2010).

People who work with children, parents, and the general public may at some point in their lives and careers have to report child abuse. It is important that you be able to recognize the symptoms of abuse and be able to contact the appropriate authorities. By reporting abuse, you may save a child's life or prevent serious injury.

This publication discusses child abuse laws and procedures for reporting abuse. It also contains information about different types of abuse and how to identify abused or neglected children. Characteristics listed here are general and intended as guidelines. A child or family may exhibit many warning signs of abuse, though no abuse has occurred or ever will occur.

Prior to April 2012, Florida law required only child care providers, physicians, teachers, law enforcement officers, and any other person having reason to believe a child under the age of 18 is being abused, to report abuse. Failure to report suspected abuse was regarded as a misdemeanor.

Since then, Governor Scott signed into law one of the nation's strictest abuse reporting bills (Business Wire, 2012). Florida House Bill 1355 on the "Protection of Vulnerable Persons," signed in April 2012, proposes a fine of up to \$1 million on any college or university, public or private, whose administration or law enforcement willfully and knowingly fails to report child abuse occurring on campus in facilities or at university-sponsored events and functions. The Act requires the Florida Child Abuse Hotline to take allegations of child abuse reports even if the suspected abuser is *not* a caregiver or parent, and it has provisions for relocation of child victims of sexual assault when there is reasonable concern for their safety.

Most importantly, *everyone* must report abuse. Reporting suspected child abuse is no longer limited to teachers, law enforcement, and health care professionals. Florida now has the only fully mandatory abuse reporting law in the nation.

There are many different ways to report abuse. You may call the Department of Children and Families (DCF) **Central Abuse Hotline at 1-800-96ABUSE (1-800-962-2873)**. The TDD number is **1-800-453-5145**. DCF has developed an online process of reporting that is very useful in filing your report. It is located on the web at <http://www.dcf.state.fl.us/abuse/report/>. More information about child protection in Florida is available from the DCF website at <http://www.dcf.state.fl.us/abuse/>. It is not the responsibility of the person reporting the suspected abuse to determine if abuse has occurred. An investigator will be assigned to determine this. Florida has an immunity law as well. This law protects you from lawsuits that could arise from reporting of the abuse so long as the incident is reported in "good faith." **Remember: Report child abuse to protect the child, not to punish the suspected abuser.**